

Je wordt geroepen bij een nieuwe naam!

Preek over Jesaja 61:10-62:5 en Lukas 2: 22, 25-40

Paaskerk Baarn, 30 december 2012

ds Marleen Kool-Mout

December is de maand van kerst en oudejaarstoespraken. Van terugkijken en vooruitzien. Waarderen, Evalueren. Bezinnen op wat goed is en beter kan of anders moet. De gelegenheid voor onze koningin om ons bemoedigend toe te spreken. En dat kan zij! Zonder franje, deelt ze gedachten waarmee ze zoekt naar verbinding in onze maatschappij. Vertrouwen, dat stond centraal in haar kerstboodschap van dit jaar. De aarde gaf God aan de mensen, en de mensen gaf hij aan elkaar. sprak ze met de woorden van psalm 115. Vertrouwen kun je elkaar niet opleggen dat moet groeien. Het besef dat we elkaars naaste zijn, dat die ander is er een als jij: met hetzelfde bestaansrecht en gedeeld verlangen om te leven in vrijheid en verbinding. Niet alle toespraken die in deze periode worden uitgesproken zijn zo gericht op de kracht en positieve bijdrage van ieder mens. Voor veel mensen is het wanneer hun leidinggevende van de gelegenheid gebruik maakt, tijd om diep in hun jas weg te duiken en stilletjes af te wachten tot het klaar is, of te denken, te hopen misschien: zou het dit jaar misschien ook over mij, over ons gaan? Zo vertelde iemand me over de jaarlijkse toespraak die was uitgesproken door zijn leidinggevende. Er werden wat mooie cijfers genoemd, een nieuw veelbelovend project en een paar van de meest in het oog springende medewerkers werden uitbundig in het zonnetje gezet...Maar helaas de stralen van de zon, ze vielen ook dit jaar weer op de anderen, naast en niet op hem...Hij en zijn afdeling hadden ondanks hun trouwe inzet en moeilijke opgaven, niet opvallend gescord, ze waren de manager niet in positieve zin opgevallen. Het knaagde aan hem. Niet alleen dat hij niet was opgevallen, maar ook zijn eigen onvrede...al langer zat het werk hem niet helemaal lekker. Al langer was hij niet gelukkig met zijn eigen rol in het werk en in zijn bestaan. Achter die onvrede schuilt de vraag: wat ben ik eigenlijk waard, en wie ziet dat? Wie ben ik en wat betekenen ik eigenlijk temidden van al die anderen? Voor wie zich net als deze werknemer wel eens afvraagt, wat je eigenlijk waard bent, en wie bekruipt die vraag zo nu en dan niet...houdt Jesaja, de profeet, op deze laatste zondag van het jaar een toespraak van heel andere orde. Hij spreekt tot de benauwde inwoners van Jeruzalem. Een handjevol ballingen is teruggekeerd en met wie er nog over waren, proberen ze hun leven, hun stad en tempel weer op te bouwen. Maar de vreugde van het weer thuis zijn ebt al gauw weg, de kloof tussen hun dromen en de weerbarstige werkelijkheid blijkt diep en oude tegenstellingen leven zo weer op. Maar dan staat er weer een Jesaja op, die het volkje uit hun lethargie haalt. Hoe hij dat doet? Hij spreekt ze anders aan. Hij zegt hun een nieuwe identiteit aan. Die identiteit noemt hij 'naam'. Men zal je noemen bij een nieuwe naam, zegt Jesaja. Niet langer zul je verlatene heten, maar Mijn verlangen, mijn bruid. Zoals een bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal God zich over jou verheugen.' Hij noemt de inwoners van Jeruzalem 'verlatene'. Een woord dat hij niet zomaar kiest. Een woord ook waar velen op een of andere manier zich heel goed in kunnen herkennen. Jesaja is een dichter, en met zijn woorden schept hij soms misschien wat verwarring, maar daarmee ook ruimte, ruimte om in zijn beeld te stappen. Ruimte voor wat in de bijbel 'roeping' genoemd wordt. Wanneer je in zo'n beeld gaat staan, dan kan dat een gevoelige snaar raken, de herinnering aan ons mensen dat wij verlaten zijn. Als we met de inwoners van Jeruzalem in dat woord gaan staan, 'Verlatene' dan maakt dat kwetsbaar. En bij ieder roept het iets anders op: herinneringen aan momenten, gebeurtenissen in je leven, die jou als een verlatene achterliet. Je had iemand lief, was gehecht aan het leven dat je samen deelde, maar plotseling verliet de ander jou voor een ander. Of je verloor je maatje aan de dood, en voelde je in de steek gelaten. Je weet het wel: die ander kan er niets aan doen, maar toch...Niemand meer die jou zo kent, noemt en aanraakt, als die ene ander. Of zoals de dochter die haar moeder verloor, en daarmee wees werd zei: 'niemand meer noemt mij: m'n lieve kind...' Verlaten kun je gaan voelen, als een jarenlange vriendschap niet langer wordt beantwoord, of als je als oud gediende, trouwe werknemer, met hart voor de

zaak hoort dat er in de bezetting voor het nieuwe jaar, geen plaats meer voor je is. Verlaten kun je je ook voelen als je merkt dat je krachten afnemen, je vermogen tot helder denken, of vrijuit bewegen.

Zo kent ieder zijn/ haar eigen verlatenheid, het is een kwetsbaar gegeven van ons leven, waartegen de een zich kranig verzet, waarmee een ander zich tracht te verzoenen. en waarnaast de Schrift iets anders zet. Je valt niet samen met wat je is gaan ontbreken, hoe ingrijpend het ook is. Niet langer zul je verlatene worden genoemd, maar mijn Verlangen! Geliefde. Je valt er niet mee samen met jouw gemis.

Wie weet wat verlatenheid betekent, heeft waarschijnlijk ook weet van de vragen die zich vervolgens aan je opdringen/ daarop volgen: waar is mijn kracht? Hoe houd ik het vol? Je krijgt een nieuwe naam, zegt de Schrift. God zal je die geven. Ji bent mijn geliefde. Hoe houdt ik het vol? Misschien wel, door die naam als jouw eigen naam te laten doorklinken. Je bent bruid van God, zegt Jesaja. Of je nu weduwe, of werkloze, kind zonder ouders, vriend zonder die ene vriend bent, of dat je veel van je krachten hebt moeten inleveren, ik zal er zijn voor jou, zegt God, zoals een bruidegom er is voor zijn bruid.

Jij bent mijn geliefde. Dat is je diepste identiteit. Die moet je voor alles aanvaarden.

Als je je die eenmaal goed hebt eigengemaakt, zul je in staat zijn te leven, in een wereld die veel vreugde geeft, maar ook pijn. Bevestiging en afkeuring zullen je te beurt vallen, maar daar ben jij ten diepste niet van afhankelijk. Jouw identiteit is dieper verankerd dan wat de mensen van je denken, je bent een geliefd mens van God. Die diepe plek in jou, waar God woont, die vraagt om verzorging. Om voeding. Tijd en discipline ook, van jezelf, want steeds weer moet je verband aanbrengen tussen je diepe verborgen identiteit en je publieke, waarin je bekend, geliefd en geaccepteerd bent maar ook bekritiseerd wordt. Het vraagt soms om je even terug te trekken, uit het drukke verkeer tussen mensen, om weer af te dalen, tot dat diepe weten. En natuurlijk, zul je ook andere mensen nodig hebben, die dat in jou verankerd houden, bij wie je het aan den lijve ervaart: jij bent mijn geliefde. Ik houd van je.

Mensen die je met open armen ontvangen. Die naar je uitzien. Die je verwachten.

Zoals die oude Simeon en Hanna in de tempel op de uitkijk stonden om Jezus te ontvangen. Die twee die staan model voor al die mensen die het volhouden; die op de wacht staan bij dat tere visioen van gerechtigheid, vrede, van die wereld waarin niemand meer verlaten en verloren achterblijft maar weet wat het is om geliefd mens te zijn. Simeon en Hanna ze laten zien dat wie zichzelf uit handen geven, durven verwachten, ook ontvankelijk wordt om te ontvangen. Hun hele leven is dienst aan God, in alle eenvoud. Als hij het kind ziet, pakt Simeon het op, en zegt: nu Heer, laat mij nu in vrede heengaan...met eigen ogen heeft hij gezien dat God het werk van zijn handen niet loslaat, het instrument van zijn heling, zijn redding heeft hij gezien, in de geboorte van dat kleine kind, Jezus, ja hij heeft het zelfs even gedragen, zoals hij het visioen eigenlijk al zijn hele leven droeg. Dan zegenet Simeon Jezus, zijn vader en moeder. En dat is meer dan hen om hun sterke punten waarderen, meer dan zijn bewondering uitspreken over de prestaties van de afgelopen tijd, zegenen dat is bevestigen, onderstrepen: jullie zijn geliefde mensen, kostbare kinderen van God. Sterker nog, zegenen is die goede woorden ook werkelijk laten zijn. Zegenen is leven scheppen, zo dat de ander op adem komt, zo dat je voelt dat de stralen van de zon ook zachtjes op jou neerstrijken, zo spreken, er zo zijn, voor elkaar, dan niemand zich diep in zijn jas hoeft te verbergen... maar dat ieder met hart en ziel en al haar kracht ja durft te zeggen op het leven, ons ieder gegeven.

Zegenen is, elkaar goede woorden zeggen en toezingen zoals we met dat prachtige oudejaarslied van Bonhoeffer zullen doen:

*Door goede machten, trouw en stil omgeven,
behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar,
zo wil ik graag met u, mijn liefsten leven,
en met u ingaan in het nieuwe jaar.*

Amen.